

Rohlana gegn Tékklandi

Dómur frá 27. janúar 2015 – Yfirdeild

Mál nr. 59552/08

7. gr. Engin refsing án laga

Skýrleiki refsheimilda. Tengsl eldri og yngri refsilaga. Afturvirkni.

1. Málsatvik

Kærandi er fæddur árið 1966 og búsettur í Tékklandi. Árið 2006 var hann ákærður fyrir að hafa frá árinu 2000 til 2006 ítrekað misþyrmt eiginkonu sinni líkamlega og andlega. Árið 2007 var hann sakfelldur fyrir að hafa með viðvarandi hætti misþyrmt eiginkonu sinni, eins og brotið var skilgreint í hegningarlögum Tékklands frá 1. júní 2004. Var umrætt ákvæði hegningarlaga talið ná til verknaða fyrir gildistöku laganna, enda hefðu þeir verið refsiverðir samkvæmt öðru lagaákvæði þegar þeir voru framdir. Sakfellingin var staðfest fyrir áfrýjunardómstól og Hæstarétti Tékklands.

Hæstiréttur Tékklands vísaði til dómaframkvæmdar sinnar um að þegar litið væri á viðvarandi brot sem eitt afbrot bæri að meta refsinaemi þess samkvæmt þeim lögum sem í gildi hefðu verið þegar síðasti verknaðurinn var framinn. Vísað var til þess að lög næðu einnig til fyrri verknaða að því gefnu að þeir hefðu verið refsiverðir samkvæmt eldri lögum. Talið var að verknaðir kæranda fyrir gildistöku hegningarlaga 1. júní 2004 hefðu fallið undir ákvæði eldri hegningarlaga um ofbeldi gegn einstaklingi og líkamsárás.

Árið 2008 vísaði stjórnlagadómstóll áfrýjun kæranda frá. Þann 18. apríl 2013 komst undirdeild Mannréttindadómstóls Evrópu einróma að þeirri niðurstöðu að ekki hefði verið brotið gegn 7. gr. sáttmálans.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi taldi að refsilögum hefði verið beitt með afturvirkum hætti honum í óhag og í andstöðu við 7. gr. sáttmálans.

Niðurstaða

Dómstóllinn tók fram að kærandi hefði verið sakfelldur fyrir brot á ákvæði hegningarlaga sem hefði tekið gildi árið 2004 og að sakfellingin hefði náð til brota sem áttu sér stað fyrir þann tíma. Vísað var til þess að innlendir dómstólar hefðu talið að líta bæri á viðvarandi brot sem einn verknað, sem yrði að meta með hliðsjón af gildandi lögum á þeim tíma sem síðasti verknaðurinn ætti sér stað, að því gefnu að verknaðir sem áttu sér stað fyrir gildistöku laganna hefðu verið refsiverðir samkvæmt eldri lögum. Tekið var fram að verknaðir kæranda fyrir 1. júní 2004 hefðu verið refsiverðir samkvæmt þeim lögum sem þá giltu. Það að draga hann til ábyrgðar samkvæmt nýju lögnum fyrir verknaði framda fyrir gildistöku þeirra á grundvelli þess að um viðvarandi brot væri að ræða hefði því ekki falið í sér afturvirka beitingu meira íþyngjandi ákvæða hegningarlaga, eins og sáttmállinn bannaði.

Með hliðsjón af framangreindu, sem og skýrleika landslaga og túlkunar innlendra dómstóla, var talið að kærandi hefði mátt sjá fyrir að hann kynni að sæta refsíabyrgð fyrir viðvarandi brot sem tæki einnig til tímabilsins fyrir 2004. Samkvæmt þessu var talið að það brot sem kærandi var sakfelldur fyrir hefði átt sér stað í landslögum á þeim tíma sem það var framið. Jafnframt hefðu landslög skilgreint brotið með fullnægjandi hætti þannig að uppfylltar væru kröfur 7. gr. sáttmálans um skýrleika og fyrirsjáanleika. Dómstóllinn féllst jafnframt ekki á að refsing samkvæmt lögnum frá 2004 hefði verið þyngri en ella hefði orðið. Raunar var ekki neitt fram komið sem benti til þess að nálgun innlendra dómstóla hefði leitt til þyngri refsingar. Þvert á móti var talið að kærandi hefði fengið að minnsta kosti jafnþungan dóm og mögulegra þyngri hefði refsing vegna verknaða fyrir 1. júní 2004 verið ákveðin með sjálfstæðum hætti.

Samkvæmt þessu var það einróma niðurstaða yfirdeildarinnar að ekki hefði verið brotið gegn sáttmálanum.